

Авторска справка – Филип Шабански

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ДЕПАРТАМЕНТ ПО СПОРТ

**АВТОРСКА СПРАВКА ЗА ПРИНОСИТЕ
НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ, ПРЕДСТАВЕНИ ЗА УЧАСТИЕ В
КОНКУРСА ЗА ДОЦЕНТ**

на гл. ас. д-р Филип Кръстев Шабански

Катедра „Индивидуални спортове и рекреация“

по 1.3 Педагогика на обучението по... (методика на обучението по физическо възпитание и спорт – фехтовка), обявен от СУ "Св. Климент Охридски" в ДВ, бр.21 от 18.03.2016 г.

Приносителите за участие в конкурса могат да бъдат систематизирани като теоретични, теоретично-приложни и с приложен характер. Свързани както с адаптирането на обучението по физическо възпитание в предучилищното и начално образование към съвременните условия, разширяването на теоретичните познания на бъдещите преподаватели по тази дисциплина във висшите училища, осъвременяването на методиката на преподаване, включително и на оценяване на постигнатите резултати. Част от трудовете се отнасят до спецификата на методиката за преподаване по фехтовка и възможностите тази методика да бъде използвана при обучението по физическо възпитание и спорт на деца в ранна детска възраст.

За участие в конкурса са представени общо 34 научни публикации, които по вид се разделят на следните категории:

- Монографии – 3 бр.
- Автореферат – 1 бр.
- Студии в годишника на СУ – 4 бр.
- В научни списания – 4 бр.
- В сборници от научни форуми – 22 бр.

Публикациите са в общ обем от **504 стр.**

От посочените по-горе общо 34 научни трудове, 9 са публикувани в чужбина, като разпределението им е следното:

- 3 монография
- 4 статии в научни списания
- 27 доклада в сборници от научни конференции

Авторският дял в научните трудове е както следва:

- Самостоятелни – 33
- Водещ автор – 1

От 34-те научни труда 4 са на английски език и 4 – на руски език.

Резултатите от научно-изследователската работа може да бъдат тематично разпределени в следните групи:

- **За подготовката на студентите - специалисти по физическо възпитание и спорт (публикации с номера № III. 5, 12, 13, 15, 20, 21, 19, 24, 23, 16, 17, 11)**

Публикациите в тази група обогатяват и разширяват знанията в няколко теоритични направления като например основните положения на теорията и методиката на физическото възпитание, теорията за възпитанието и развитието на детето, концептуалните положения от теорията за развитието на физическите и умствени способности, базовите положения на теорията за оптималното функциониране на системите на физическото възпитание в различните етапи от живота на човека и на връзката между различните функционални системи, изследванията по разработката на учебни програми, педагогическите аспекти на някои основни методи за обучение на децата в предучилищна и начална училищна възраст като (използването на игровите методи), теорията на развиващото се обучение.

Разработена е методика за провеждането на часовете по физическо възпитание в началното училище, като се имат предвид съвременните държавните образователни изисквания и по-специално разделянето на отделните спортни дисциплини в задължителни и избираеми ядра (I. 3). Разработена е класификация на физическите упражнения по интензивност и в съответствие с функционалните възможности на децата от ранна училищна възраст, като е създаден и модел за провеждането на часовете по физическо възпитание по съответната спортна дисциплина на основата на необходимостта от редуването на упражнения с ниска, средна и висока интензивност.

На базата на съвременните тенденции в демографската структура на българското население са открити главните особености на обучението по физическо възпитание в малките населени места и в училищата със смесени паралелки, като са анализирани подходящите подходи, методи и средства за оптимизирането на преподаването в тези места (IV. 21).

Открито е спецификата на преподаването на физическото възпитание в детските градини на основата на физическото, физиологичното и интелектуалното развитие на децата в тази най-ранна възрастова група (IV. 23), като е определено мястото на подвижните игри във въвеждащата, основната и заключителната част от уроците (IV. 19). Предложен е модел за провеждането на подобен урок на основата на неговата апробация в няколко български детски градини (IV. 16, 11).

Обогатена е технологията на преподаване на материала по физическо възпитание в началното училище чрез допълването на традиционните форми на провеждането на занятията с включването на самостоятелни домашни

задания, взаимната проверка и анализ на изпълнението на упражненията от съучениците, въвеждането на дневник за индивидуалния напредък на всеки ученик, използването на аудио визуална техника при усвояването на нови умения.

Теоретичната значимост на тази група научни публикации се свежда до разширяването на научните знания за интензивността и организацията на обучението по физическо възпитание с цел повишаването на функционалните възможности на децата в предучилищна и начална училищна възраст и до усъвършенстването на съдържанието на учебните програми по дисциплината физическо възпитание.

- ***В областта, отнасяща се до ролята на държавата и обществото в процеса на формиране на здраво и работоспособно подрастващо поколение и воденето на здравословен начин на живот (публикации с номера № I.1; II.1; III.1; IV.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 18, 25)***

Публикациите в тази група са обединени около доказването на тезата, че създаването на добра двигателна култура у една нация започва от най-ранна детска възраст и може да бъде успешно осъществено, ако в този процес взимат активно участие не само учителите по физическо възпитание, но и цялата обкръжаваща страна. Изведена е факторната зависимост от множеството агенти, които допринасят за формирането на здравословен начин на живот - родителите (9, 28), държавната и общинска власт и неправителственият сектор (I. 1; IV.25, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11), медиите (III. 1).

Конкретизирани са някои теоритични аспекти на връзката между спорта и туризма (IV. 2), както е направена категоризация на видовете спортен туризъм (IV. 10).

Приложните аспекти на научните трудове в тази група се съдържат във формулирането на конкретни предложения и мерки за преодоляването на някои слабости в съвременната държавна политика, включително и в преподаването на физическото възпитание в училищата и в спортните клубове, като например ниската заинтересованост на момичетата от заниманията със спорт (IV.2), слабата физическа дееспособност на младежите, незадоволителния принос на спорта за социализацията на децата (IV. 15). На подробен анализ са подложени психологичните и социални ползи от заниманията със спорт (IV. 19), както и възможностите за пренасянето на етиката и ценности на истинския спорт във всекидневния живот (IV. 18).

- ***В областта на спортната подготовка по фехтовка – студентска и клубна (публикации с номера № I. 2; III. 2, 3, 4, 5; IV. 12, 15, 20)***

- В тази група от научни публикации са представени резултатите от авторовите изследвания на специфичните особености на фехтовката като спорт и възможностите тя да бъде използвана като средство за физическо възпитание на децата от началното училище, както и да бъде преподавана на бъдещите студенти специалисти по физическо възпитание, които биха могли да прилагат някои елементи на този спорт в избираемите ядра. Отбелязани са начините, организацията и дидактическите принципи при обучението по фехтовка, като се изхожда от възрастовите особености на обучаемите. Изследва се мотивацията при спортистите фехтовачи (IV. 14).

Анализират се някои характерни особености на психическото състояние на занимаващите се с този спорт и по-специално нивото на предсъстезателна тревожност, като се предлага система от подходи и методи за нейното ограничаване (III. 2, 3, 4). Дефиницията за тревожността е адаптирана към спецификата на фехтовката. Изследвана е силата и посоката на предсъзнателна тревожност на извадка от състезатели от три спортни клуба в страната. Респондентите в изследването са категоризирани в няколко групи в зависимост от степента на самочувствие и се доказва, че състезателите с високо самочувствие са в невъзможност да овладеят сомативната тревожност, което се отразява негативно върху техните резултати. Изследвани са възможностите за съществено намаляване на равнището на деструктивната тревожност чрез корекция на някои вътрешноличностни фактори.

Направен е ретроспективен анализ на развитието на фехтовката като университетски спорт по света и в България и са очертани перспективите за нейното по-нататъшно прилагане в обучението на бъдещите учители специалисти (III. 5).

Изследвана е техниката на младите фехтовачи за установяването и предотвратяването на най-често допусканите грешки (IV. 20). Предложен е примерен сценарий за провеждането на урок за затвърждаването на уменията, свързани с атаките, защитите и ответите. На основата на апробацията на резултатите в спортен клуб „Академик“ в продължение на три последователни години е установена промяна в стойностите на най-важните показатели като общо количество на атаките, съотношението между успешните и неуспешни атаки, броят на атаките, завършващи с туш и за двамата противника, броят на успешните атаки, започнали след защита.

Авторска справка – Филип Шабански

Доказана е ползата от заниманията с фехтовка на децата от най-ранна възраст, като е предложена методика на преподаване, съобразена с възрастовите особености на фехтовачите (IV. 20, 11). Обоснована е тезата, че при фехтовката за разлика от повечето други колективни и индивидуални спортове физическите данни (като ръст и тегло) не оказват влияние върху постигнатите резултати.

Изготвил справката:

Гл.ас. д-р Филип Шабански

30 април 2016 г.